

10:00-20:00 = Nydia

20:00 - 35:00 = Meike

35:00 - 50:00 = Rivka

50:00 - 1:05 = Marleen

1:05 - 1:20 = Sabine

1:20 tot einde = Nydia

Nydia= NYD

Marie Lotte = ML

Esha = ESH

Safae = SAF

Hannah = Han

ML Dag lieve luisteraar, je bent afgestemd op DAMN, HONEY

START INTRO TUNE

NYD De podcast over shit waar je als vrouw van deze tijd mee moet dealen

ML Mijn naam is Marie Lotte

NYD En ik ben Nydia

ML en dit is aflevering 154

NYD Het is - op de dag dat we dit opnemen - 19 oktober, 12 dagen nadat er in Israël een aanslag werd gepleegd door Hamas, ruim 1300 mensen werden vermoord en nog eens 200 mensen ontvoerd.

Direct na deze verschrikkelijke aanslag - want ja, het mag voor zichzelf spreken dat wij het brute geweld dat daar heeft plaatsgevonden afkeuren, dat we meeleven met slachtoffers en nabestaanden, dat we geraakt zijn door het leed - dat direct na deze verschrikkelijke aanslag, Israël van Nederland, en ook van de internationale gemeenschap, de vrijbrief kreeg om zichzelf te verdedigen.

ML Er werd door Frans Timmermans gesproken van 'willekeurig geweld' en er is deze week

een motie aangenomen waarin het recht op zelfverdediging van Israël tegen het geweld van Hamas wordt benadrukt. En daar staat in geschreven - en ik citeer- 'dat het humanitair oorlogsrecht en beginselen als proportionaliteit en effectiviteit van groot belang zijn, maar dat naleving daarvan zeer bemoeilijkt wordt door het asymmetrische karakter van deze oorlog, inclusief het doelbewuste gebruik door Hamas van civiele objecten'. En dat leest in mijn ogen een beetje als: jaaaa Israël moet zich houden aan het humanitair oorlogsrecht, maaaaaaaar hamas maakt het ze wel heel moeilijk dus kijk maar even. En een 'maar' is niet op zijn plaats als het gaat over humanitair oorlogsrecht. En Mark Rutte zei direct na de aanslagen dat 'we niet zo vaak hebben meegemaakt dat dit conflict zich richt op gewone mensen'. En die 'gewone mensen' waar Rutte het over had, dat zijn mensen waar menig witte Nederlander zich in kon of kan herkennen. Dus dat zijn mensen dansend op een festival, met het hele gezin aan de ontbijttafel op zaterdagochtend. En dan de gruwelijkheden die zich daar afspeelden... Het is logisch dat daar gevoelens van walging, afkeur, verdriet, rouw bij komen kijken. En hierbij willen we dan maar meteen duidelijk maken: er moet ruimte zijn voor die gevoelens. Het is ook verschrikkelijk

NYD Tegelijkertijd zijn er de verschrikkingen in de Gazastrook. Het leed dat de Palestijnen al jaren, vele tientallen jaren, wordt aangedaan door Israël. Gruwelikheden waar we gevoelloos voor zijn geworden, waar we gewend aan zijn geraakt. Ook daar worden mensen vermoord, kinderen vermoord. En ook daar is heel veel leed. Actief berokkend door de staat Israël. En die 'gewone mens' waar Rutte het over had, die gewone mens wordt ook aan de Palestijnse kant geraakt. En zeker niet zelden. Maar waar wij - als witte Nederlanders - ons herkennen in de dansende festivalbezoeker, en ons identificeren met de mensen aan de ontbijttafel, daar identificeren we ons niet met de anonieme getallen - want zo verschijnen de Palestijnse slachtoffers vaak in de krant: 'XX aantal doden gevallen' schrijven de kranten, terwijl ze in Israël spreken over mensen die vermoord zijn en er een gezicht bij krijgen

ML

Palestijnen worden jaar in jaar uit ontmenselijkt. Beschreven als beesten, of als beestachtigen. Als 'menselijke schilden' wat per definitie betekent dat er doorheen gebroken moet worden - zoals Samya Hafsouli zo treffend zei in Internetten de podcast. En de Volkskrant spreekt over een 'leeggeveegd Gaza'. De gezichten die we kennen van de Israelische slachtoffers - en die kennen we goed - en dat is ook goed, wat we moeten ze ook kennen en we moeten weten van het leed - maar die gezichten en verhalen kennen we niet of nauwelijks aan de Palestijnse kant. Je zult dus actief op zoek moeten naar de mens, de 'gewone mens' in Gaza, naar de cultuur, naar hun dromen en idealen, hun dagelijks leven als je meer te weten wil komen dan 'een XX aantal Palestijnen is omgekomen'.

NYD Afgelopen zondag was ik op het protest voor een vrij Palestina en daar las ik op een protestbord: 'Waar onderdrukking is, is verzet'. En zo zie ik het ook. Verzet is niet mooi, het is niet lieflijk. En het wil ook niet zeggen dat ik het geweld van Hamas goedpraat of het daarmee maar wil afdoen. Maar wat we willen zeggen is dat er een bredere context is van jaren van onderdrukking, van discriminatie, van geweld. Etnische zuivering, van apartheid. En dat kunnen we en moeten we niet ontkennen. Het geweld dat we nu zien, kunnen we daar níet los van trekken. Het is allemaal met elkaar verweven.

ML En er is een bezetter, er is een onderdrukte. Waarom is het dan zo, dat we dit bij Rusland-Oekraïne zo duidelijk zien, maar dat nu het grootste deel van onze politici en mediamakers een duidelijke voorkeur uitspreekt voor Israël. Dat er gehamerd wordt op het recht op zelfverdediging. Dat er een bommenstorm over Gaza wordt uitgestort door Israël, met toestemming van Nederland, terwijl daar - op dat kleine, kleine gebied - 2 miljoen mensen wonen daar, waarvan de helft minderjarig. Waarom is het dat elektriciteit en water worden afgesloten, er geen toegang tot het internet is, er geen toevoer is van medicijnen, van voedsel? Ziekenhuizen worden gebombardeerd. En er wordt al gesproken over duizenden doden, duizenden vermoorde mensen en nog veel meer gewonden, 13.000 is het laatste wat we zagen.

NYD Men wordt gedwongen binnen 24 uur te vertrekken, alsof een miljoen mensen zo maar even binnen 24 uur alles achter kan laten. 1 miljoen mensen, waaronder zieke mensen, kinderen, gehandicapte mensen, zwangeren, pasgeborenen. En, waar moeten ze naartoe? De grenzen zitten dicht. Het is een openluchtgevangenis.

Israël maakt zich schuldig aan oorlogsmisdaden, aan schending van humanitaire rechten, mensenrechten. Daar hoef je geen discussie over te voeren. Het is ons een raadsel waarom de internationale gemeenschap dat niet unaniem veroordeelt. En waarom de media zich er ook niet duidelijk over uitspreken. Wij voelen ons... ja, wij voelen ons gegaslicht de afgelopen dagen. Waar moeten we naartoe voor betrouwbare informatie? Waarom wordt propaganda van Israël zonder al te veel vragen aangenomen voor waar, ook als de geschiedenis laat zien dat er vaker nepnieuws vanuit de regering, vanuit the IDF, the Israel Defence Force, is verspreid? Waar is de context? Waar zijn de kritische journalisten?

ML Ja, die context hebben wij enorm gemist, de afgelopen dagen. En daarom, wij hopen dat wij met deze aflevering een heel klein beetje verandering brengen, dankzij de gasten die we hebben gesproken, die we mochten spreken, die met ons wilden spreken. Dat zijn drie gasten. Namelijk: Journalist Esha Guy Hadjadj. Promovendus aan de UvA én filosoof en

schrijver Safae el Khannoussi. En verloskundige en antropoloog Hannah de Klerk. We belden met ze in, vanuit Parijs, Rabat en Koog aan de Zaan, in de hoop context te bieden.

Dus deze YES/NO-aflevering zit net even anders in elkaar dan wat jullie van ons gewend, er komen dus ook andere mensen aan het woord

NYD Oké, dan, na deze ontzettend lange inleiding, toch ook een leuk bericht, zoals we de YES/NO-altijd openen?

TUNE *juichende kinderen en stem van jingle-maker Lucas de Gier die ietwat twijfelend zegt: 'een leuk bericht'

ML Ja, zoals je Lucas zich ook twijfelend hoort afvragen in onze nieuwe tune: een leuk bericht? Een leuk bericht? Ja, toch even een leuk bericht. Of eerst een leuke, belangrijke aankondiging. Namelijk: de Carla Atzema Soroptimistprijs is weer AANSTAANDE. En dat is leuk. Deze prijs is dé journalistieke prijs voor de beste journalistieke productie over de positie, rechten of economische zelfstandigheid van vrouwen. Hele mond vol, laat je daar vooral niet door afschrikken. Iedereen die dit onderwerp de afgelopen twee jaar met een publicatie op de kaart heeft weten te zetten, kan zich nomineren voor de prijs. En dan kan het dus gaan om van alles, ik wil graag even dat jullie dat weten. Het kan gaan om een vlog, een artikel, een film, om een podcastaflevering, een fotoreportage. IETS wat gemaakt is in de periode van 1 september 2021 tot en met 31 oktober 2023 waarmee de positie van vrouwen op de kaart worden gezet.

NYD Ja, en wij hebben de vorige editie de enorme eer gehad dat we de aanmoedigingprijs in ontvangst mochten nemen. Tot jouw grote schrik, want ik was er niet eens bij. En jij zat daar opeens en toen moest jij een praatje houden

ML vreselijk

NYD en toen was er zeer terechte kritiek dat de genomineerden zo wit waren. Dat het weer een erg beperkt perspectief was, dat de mensen met zich meebrachten en, nou, wij hebben daar toen ook contact over gehad met de Carla Atzema Soroptimistprijs... Men moet zichzelf aanmelden voor deze prijs. Dus we moeten ervoor zorgen dat heeeel veel verschillende mensen weten dat je je voor deze prijs kan aanmelden. En wij hadden het geluk dat we een paar mailtjes hadden gekregen, dus twee jaar geleden, van 'hey je moet je hiervoor aanmelden', maar wij hebben er dus helemaal niet aan gedacht om de oproep verder te

verspreiden.

ML hadden we spijt van

NYD tot onze grote schaamte achteraf. Waarom hebben we dat niet gedaan? dat hebben we onszelf toen ook wel in de podcast afgevraagd. Maar dus bij dezen: spread the word. En we willen ook nog even benadrukken: VUL HET FORMULIER IN als je iets gemaakt hebt. Denk niet: ik?? Neeeeeejoh, wie ben ik om mezelf op te geven? NEE! Geef jezelf op. Vraag om hulp als je die kunt gebruiken. En denk niet: nee, dit is niets voor mij, dit is te hoog gegrepen of laat je niet afschrikken door het lange invulformulier. DOE HET!

ML en mocht je nou zelf niet in aanmerking komen, maar wel iemand kennen die in aanmerking komt: je favoriete journalist, je lievelings podcastmakers, documentairemakers, fotografen. Spoor de mensen aan, want wij hadden meerdere berichtjes nodig om dat formulier in te vullen. Dus doe dat, want hoe vaker mensen erop gewezen worden en weten dat die prijs bestaat, hoe groter de kans dat er een grotere diversiteit aan mensen zichzelf aanmeldt. Trek ze aan de mouw, help ze waar nodig

NYD want de hoofdprijs...

ML jaaa

NYD 25.000 euro. Publieksprijs 5000 euro en de aanmoedigingsprijs 2500 euro

ML dat zijn lekkere bedragen mensen, daar kun je weer de wereld mee veranderen

NYD nou, over twee weken, op 31 oktober 2023 sluit de inschrijving. Dat is SNEL. Denk niet: ik heb nog alle tijd. Denk niet: ik doe dat effe snel in een kwartiertje tijdens de lunch, want het kost ook echt even tijd. Ga er alsjeblieft voor zitten, vul dat formulier in, als je dit hoort en je denkt: ik wil dat maar ik vind het ook spannend of moeilijk, stuur ons een mail, we willen je graag helpen. Laat niks je tegenhouden en pak die prijs

ML doe het

NYD Dan toch ook nog een kort LEUK bericht naar aanleiding van onze taalaflevering

ML waarvan jullie natuurlijk allemaal dachten: uhh hallo, waarom gaat deze aflevering niet over Palestina? En dat was een hele logische gedachte. Nou, dat kwam omdat we de aflevering al in september hadden opgenomen omdat we in de week van verschijnen druk waren met het opstarten en aanzwengelen van onze theatershow...

NYD spelen van onze theatershow!

ML ja, aanzwengelen en spelen van onze theatershow. En we begrijpen dus goed dat dat raar en ongepast voelden, hebben het waar mogelijk gecommuniceerd op de socials, maar er is so much you can do

NYD en de podcastluisteraar heeft dat niet per definitie gehoord

ML dus weet... voorop genomen...

NYD *leest voor*

Hoi honeys,

Met veel plezier heb ik jullie aflevering over inclusief taalgebruik geluisterd. Ik wilde even een leuke fun fact delen: een vriendin van mij werkt bij een hogeschool en moest het examenreglement updaten. Voorheen stond er in het document overal hij/zijn als er naar een student werd verwezen, maar 'uiteraard mocht dat ook als zij/haar gelezen worden'. Mijn vriendin heeft van die gelegenheid gebruik gemaakt om in het examenreglement overal 'zij en haar' te schrijven (die en diens vond ze net wat te afstandelijk staan), en voorin het document staat 'dat hier ook elke andere gewenste aanspreekvorm gelezen kan worden'.

Ik vind het een mooie, kleine daad van verzet om de mannelijke norm eens te doorbreken!

Groetjes,

Johanne

ML jaa, hier hebben we het dus ook over gehad

NYD een mooie kleine daad van verzet

ML ja

SPONSOR CONDOMERIE

ML Hoi hai hallo, tijd voor een woordje namens onze sponsor: De Condomerie!

NYD De Condomerie is DE PLEK waar je zowel fysiek (in Amsterdam) als online (condomerie.com) terecht kan voor allerhande glijmiddelen, soa-testen, een pessarium en: condoms, in allerlei soorten en maten. EN het leuke is: ZE ZOEKEN MENSEN!! LEUKE MENSEN. Om er te werken - en dat is een baan waar ik enkel van kan dromen

ML Stel je bent NIET zoek bent naar een baan, maar wél naar een glijgerige glijpartij, dan kom je bij de Condomerie ook zeker aan je trekken. Vorige week hadden we het al even over het internal condom en de Roam Skin Tone Condoms. Allemaal leuk en aardig, maar deze meid, ik, hallo, ken dr niks mee tijdens dr vrijpartijen, dus vandaag wil ik graag in het glibberige zonnetje zetten: WET STUFF - Touch. Het beruchte paarse flesje, ik word al enthousiast als ik er alleen al aan DENK. Naar hogere niveaus, bracht dit spul mij. Je kunt het overal op en in je smeren. Dus van een uitwendige massage kun je dus meteen door naar een inwendige. Het is basically massageolie en glijmiddel ineen. IDEAAL

NYD maar, wel goed om te weten: op basis van siliconen, dus laat dit spul NIET in de buurt komen van je siliconen toys, dat gaat mis.

ML Daarvoor kan je dan weer glijmiddel op waterbasis gebruiken, zoals het glijmiddel YES WB - water based. En overigens leerden wij dit ooit van de Condomerie.

NYD Kennis en kunde, een bron van wijsheid, daar staan ze om bekend

ML Denk jij: JAAA ik wil ook een bron van wijsheid zijn.

NYD De mensen inlichten over glijmiddel, over condoms, over het pessarium

ML Dat kan! OMG. Mail je motivatiebrief en CV naar info@condomerie.com.

NYD en als je geen baan zoekt, maar wel goede condoms of dus dat lekkere glijgerige glijmiddel: ga naar condomerie.com off naar de winkel op Warmoesstraat 141 in Amsterdam.

ML Op naar de Condomerie!

NYD JADELAALIE!

ML wat?

NYD ja, kweetookniet

TUNE damn, honey NO

NYD dan komen we nu toch echt bij de 'no'. Marie Lot, jij had 'm, maar zoals aangekondigd doen het we het net allemaal even anders. En we doen het dus samen

ML ja, we doen 'm samen, met andere mensen. We tunen eerst in met Parijs waar journalist en schrijver Esha Guy Hadjadj nu even zit. Hij schrijft al jaren over de bezetting van Palestina voor onder andere One World, en we love One World, en we gaan met hem in gesprek over de bredere context rond die bezetting die wij dus zo missen in de media en de politiek. Esha, fijn dat je bij ons wil intunen vanuit Parijs, Dank daarvoor. Vaak wordt over de bezetting van Palestina gezegd dat het allemaal zo verschrikkelijk complex is. Wat is jouw reactie daarop?

ESH Ja, dank je wel sowieso voor de uitnodiging. Het is een beetje lastig, want wanneer mensen zeggen dat het zo complex is, dan kan dat betekenen... verdiep jezelf er vooral niet in, dit is veel te lastig voor jou, laat ons het maar regelen. En dat is eigenlijk gewoon niet hoe het zou moeten zijn. Er is een soort tegenreactie waarbij mensen zeggen dat het allemaal heel simpel is. Daar ben ik het zelf ook niet mee eens. Ik denk dat ieder politiek conflict uiteindelijk ingewikkeld is, maar dat betekent niet dat het ondoordringbaar moet zijn. We kunnen er heel duidelijk dingen over zeggen, zeker nu als er allemaal, vooral Palestijnen op dit moment, gewoon het leven laten. Dus je moet daar wel gewoon een mening over kunnen vormen, zoals we over zoveel dingen een mening kunnen vormen. Ja, dus dat is mijn reactie eigenlijk.

NYD Dus het is eigenlijk ook een manier... door de hele tijd maar te zeggen 'het is heel complex', dan houden mensen een beetje hun mond, of afstand, want daar ga je je niet aan branden aan een complex onderwerp.

ESH Precies. Ja, je zou eigenlijk willen zeggen van:: ja, dat klopt, het is complex, dus laten we erover praten in plaats van het dan maar voor ons uit te schuiven

NYD Ja, laten we er flink in duiken. Kan jij ons vertellen wat er gaande is op dit moment?

ESH Op dit moment? Als in: wat is de tijdspanne?

NYD ja, Laten we het eerst eens over nu op dit moment hebben. En daarna de context induiken.

ESH Ja, wat we nu zien, ik denk dat dat voor iedereen die dat de laatste dagen heeft gevolgd dat dat wel duidelijk is, is dat we sowieso te maken hebben met een etnische zuivering van de Gaza-strook en met een grote kans ook echt op genocide als mensen niet op tijd ingrijpen. Nu is de Gaza-strook volledig geblokkeerd, alle toevoerlijnen zijn

geblokkeerd. Er is enorm veel hulp van verschillende landen, waaronder Egypte, Tunesië, etc, die allerlei middelen hebben om de Gazanen te helpen, maar die worden nu niet binnengelaten bij de Rafah-grensovergang. Dus ja, we hebben hier echt te maken met een volledige belegering, totaal geen toevoerlijnen en ondertussen worden ze ook nog eens dagelijks gebombardeerd. Daar wordt totaal geen discriminatie gemaakt in of het nou doelen van Hamas zijn of van ziekenhuizen, zoals we dus hebben gezien, alles ligt eigenlijk op tafel. Alles mag blijkbaar gebombardeerd worden. En dat is niet iets wat ik zelf zeg, he. Dat is ook wat het Israëlische leger zelf heeft gezegd, dat hun focus ligt op schade toebrengen en niet op Hamas-doelen uitschakelen.

ML Ja. En we hebben het nu dus over een belegering van de Gazastrook. Even ter illustratie: dat is een klein stuk land waar heel erg veel mensen, ongeveer 2 miljoen, wonen en leven, waarvan de helft kind is, of onder 18.

NYD Ja, inderdaad. Dat is een stuk land zo groot als Texel waar 2 miljoen mensen op leven, inderdaad de meeste daarvan minderjarig.

NYD Oké, en als we dan naar de context gaan, dus het bredere verhaal, wat je net al zei, er zit wel degelijk complexiteit aan. En we hebben het natuurlijk over een tijdspanne van tientallen, zo niet duizenden jaren. Zou je daar toch meer over kunnen vertellen, over die context?

ESH Ja, dus ik denk dat het belangrijkste is voor mensen die er niet zo veel over weten, of er graag meer over willen leren of in ieder geval willen begrijpen waarom dit zo lastig lijkt, waarom dit zo'n uitzichtloos conflict lijkt, is, ja, ik zou willen zeggen, je moet Israël zien als een soort staat met twee gezichten. Dus aan de enige plek is, zo wordt dat door veel Joden ook ervaren, waar ze sowieso naartoe kunnen als het blijkt dat ze in hun eigen land niet veilig zijn. Dus het wordt heel erg gezien als een thuishaven. Mogelijk, niet per se, maar echt altijd een beetje die soort van... ja, als het hier fout gaat, kunnen we tenminste daar naartoe. Daar zijn we geen minderheid, daar is een plek voor ons. En dus is het echt een staat die ook gecreëerd is als oplossing voor Europees antisemitisme. Dus dat is een beetje het verhaal zoals Israël dat ziet. Een staat van een eidelijke minderheid die altijd stateloos is geweest, die ook zelf een genocide heeft meegemaakt omdat ze zo stateloos waren en nu daar dan op een bepaalde manier van beschermd zijn. De andere kant, en die kan je er echt niet los van zien, is dat Israël ook een vestigingskolonie is. Dus een settler colony, zoals ze dat in het Engels zeggen. Dat kan je vergelijken met bijna ieder land in Amerika, Australië en dat soort landen, die beetje bij beetje Palestina koloniseren en Palestijnen daarvan

verwijderd. Ofwel door ze etnisch te zuiveren, te verdrijven, ofwel echt door ze te doden, wat echt op een dagelijkse basis gebeurt. En deze schaduwkant van Israël, die kan je dus echt niet los zien daarvan. En is er ook al echt sinds het begin bij, hè? Als je bedenkt, het begin van Israël, wat de Israëli's dan de Onafhankelijkheidsoorlog noemen, voor de Palestijnen heet dat de Nakba, dus de catastrofe... waarbij de 750.000 Palestijnen etnisch zijn gezuiverd.

ML En als je begint over de bezetting van Palestina, dan komt het woord antisemitisme ook wel al vaak om de hoek kijken. Hoe zit dat?

ESH Ik denk dat je dat dus kan begrijpen. Dat is dus sowieso een angstreactie, hè? En dat heeft dus echt te maken met die twee gezichten, een beetje die Januskop die Israël is. Want het is tegelijkertijd een waarborg voor Joodse veiligheid en de vernietiging van Palestijnen. Dus zodra mensen die Palestijnse kant dan toch proberen te belichten, omdat die twee zo verknoopt zijn, zien mensen dat al snel als een aanval op Joodse veiligheid.

NYD En het is dan ook van belang om dat onderscheid te maken tussen de Staat Israël of het Land Israël, waar terecht de heftige kritiek op komt, versus je uitspreken tegen joden want dat is natuurlijk niet wat hier dat is niet het gesprek wat wij hier nu zitten te voeren aan deze tafel.

ESH Precies en het is ook het zit ook in nou ja, jullie zien dat nu we zien dat nu überhaupt deze week dat dan leus is als Palestina vrij van de rivier tot de zee en dat dan als antisemitisch wordt gezien daar zit dus ook het de soort angst reactie van oh ja maar als Palestina vrij is van het rivier tot de zee, dan betekent dat dat alle Joden doodgaan. Dat is niet zo. GELACH. Dat betekent dat als je in je regio woont en je bent een Palestijn, dat je dan ook naar Jaffa kan gaan om de zee te zien.

ML Dat kan nu niet. Het is onmogelijk. Je woont aan de Gaza-strook en er is aan de andere kant van het land... nog een stuk land waar Palestijnen wonen, de West Bank. En daar kunnen ze niet naar elkaar toe.

ESH Precies.

NYD Als je kijkt naar de media, hoe zij hierover schrijven of reports erover maken, dan is het bijna zonder uitzondering positief over Israël. De Israëlische kant wordt gekozen. En je merkt dat ook in de taalkeuzes die gemaakt worden. Kun je daar voorbeelden van geven?

ESH In de taalkeuzes, ja. Het hele beroemde voorbeeld is dat wanneer Israël mensen vermoordt, dat dat dan altijd passief wordt opgeschreven, van zoveel Palestijnen dood. En

zoveel Israëli's vermoord. Dus dat het dan heel duidelijk een soort emotie moet oproepen, terwijl het bij Palestijnen bijna een constatering lijkt, een cijfertje in een boekje. Maar je ziet het ook heel erg in, ja, in ieder geval in Nederlandse media, maar ook in Franse en Duitse. Ik zit nu in Parijs en ik zie dat het Franse nieuws het even hard doet. Ze nemen het Israelische frame heel erg over. We hebben het over een oorlog tegen Hamas, we hebben het over het uitroeien van Hamas en we hebben het natuurlijk over terrorisme, dat hoor je alleen maar deze week. En dat zijn drie termen die heel erg het Israëlische perspectief de hele tijd laten zien. Terwijl bijvoorbeeld woorden die meer het Palestijnse perspectief naar voren brengen, woorden als dus etnische zuivering, de dreiging van genocide, apartheid, kolonialisme, vestigingskolonialisme, dat soort dingen, die zien we eigenlijk nooit echt in die artikelen voorkomen.

ML Nee, dus als mens, regular mens, de media, als je kranten leest of zo, dan ga je dus denken, als je leest Palestina of Palestijnen, dat je dat automatisch associeert met woorden als terror en terrorisme en geweld en uitroeien, dat vreest de tegenpartij.

ESH Ja, precies.

NYD En in welke woorden zouden we dan wel moeten praten?

ESH Nou, eh, ja, dus sowieso, ik bedoel het woord dat echt deze week... overall moet staan is in ieder geval etnische zuivering. En ik zou ook zeggen echt dreiging van genocide, want dat is gewoon een reëel scenario op dit moment... waar we heel erg voor moeten oppassen. Het valt me ook heel erg op als we kijken naar de invasie van Oekraïne, twee jaar geleden volgens mij alweer, hoe toen de media omgingen met het Russische perspectief. Toen werd dat heel erg eigenlijk gekaderd en ook tussen haakjes geplaatst. Als Rusland het had over de denazificering van Oekraïne of de speciale militaire operatie, dan was het altijd tussen haakjes en werd gelijk gezegd het is gewoon een invasie of er zijn geen naties in Oekraïne of dat is niet wat hier het probleem is.

NYD Ja, meteen gediband, context, ja, klaar.

ESH Precies. En nu gaan we, ja, eigenlijk klakkeloos nemen we dus uitroeien van Hamas over, terwijl ik vind dat op hetzelfde niveau als de denazificering van Oekraïne, omdat het een eufemisme is dat er eigenlijk voor zorgt dat je de hele Gaza-strook mag bombarderen. Dat moet ook gewoon inderdaad afgekant en in context geplaatst worden.

ML Maar hoe komt het dan dat dat pro-Israelische geluid er zo is?

ESH Ja...

NYD Een diepe zucht, ja.

ML Nou ja, veel te grote vragen.

NYD Even vanuit onze eigen perspectief. Wij hebben de afgelopen dagen alleen maar tegen elkaar gezegd: hoe kan ik zo op zo'n grote schaal ge-gaslight worden? Dus de hele tijd wordt mij iets verteld wat niet waar is. Er wordt mij een narratief gevoed wat niet klopt, wat eenzijdig is. Hoe kan het dat dat van politiek tot media... maar overal wordt dat ene ver... en ik snap er niks van.

ML Ik word ook zo wantrouwend.

NYD Dat er zoiets verschrikkelijks afschuwelijks gebeurt en dat niet op die manier verteld wordt? Ik heb er ondertussen veel over gelezen, maar ik ben ook benieuwd naar jouw antwoord op deze vraag.

ESH Het is een best wel grote vraag. Ik hoop dat ik die een beetje goed kan beantwoorden. Maar wat ik zelf heel erg merk, ook vooral met dat bloedbad bij het al-Ahli Baptist ziekenhuis, ik heb echt zitten schreeuwen naar mijn tv ongeveer, omdat je ziet hoe de media opeens in een soort kramp schieten van hoor en wederhoor. Dus ze zeggen van ja, er zijn zoveel mensen overleden, maar goed, dat zijn cijfers van Hamas en die kunnen we niet vertrouwen. Dat is al zo stap 1. Dan heb je de Israëlische persvoorlichting, die zijn er natuurlijk ook heel goed in. De eerste stap is altijd twijfel zaaien. Dus ze zeggen meteen, nee wij waren het niet. Dit is een soort los geluid projectiel van de islamitische jihad. Ook heel makkelijk te debunken in principe. Maar dan opeens doen ze dat niet en zeggen ze, ja de één zegt dit, de ander zegt dat. We weten het eigenlijk niet. Laten we maar even wachten. En ik herken dat heel erg. Het is echt nog onlangs, volgens mij een jaar of twee jaar geleden, dat een journalist van Al Jazeera, Shireen Abu Akleh, vermoord werd. En dat is eigenlijk precies hetzelfde hoe ze toen te werk zijn gegaan. Er waren echt duidelijke videobeelden. Mensen hadden in twee dagen al duidelijk bewezen dat zij opzettelijk was neergeschoten door een Israëlische sniper, sluipschutter. En alsnog de eerste reactie was dat ze is omgekomen door Palestijnse kogels tijdens een vuurgevecht. En dan meteen twijfel zaaien, onderzoeken instellen en als de storm nou eenmaal is gaan liggen, zullen ze waarschijnlijk schoorvoetend ergens in een papiertje zeggen... ja, oké, wij waren het, maar dat maakt het al lang niet meer uit.

ML En dan zit al lang dat idee in de hoofden van mensen, dat het, nou, meh, valt wel mee.

NYD En toch is het dus niet de eerste reflex van de media, van journalisten, om het in twijfel te trekken wat Israël naar buiten brengt. Terwijl eigenlijk als je dit hoort, dan zou je eerste reactie moeten zijn, oké, dat is jouw verhaal, nu gaan wij kijken of het verhaal klopt wat je vertelt.

ML Ze hebben echt een hele goede propagandamachine.

NYD Ja.

ESH Ja, zeker. En ik zag het ook echt gisteren dus dat Biden daar op bezoek was en dat hij meteen leek alsof hij... Hij neemt meteen dat frame over dat hij zei dat het erg was dat een raket van de islamitische jihad op dat ziekenhuis is gevallen. Ik heb begrepen dat dat niet Israël was.

ML Hij had het echt over het andere team.

ESH Ja, het andere team inderdaad. Hoe kan dat nou? Hoe kan dat nu weer gebeuren dat meteen dat wordt overgenomen en dat er niet dan zelfs, hé, zelfs als dit echt zo was en dat het echt een raket was van islamitische jihad, wat ik niet geloof, maar zelfs als zouden we dat aannemen, dan alsnog moet je erbij zeggen, waarom schoten ze die af? Weet je, dat komt omdat de Gaza volledig plat gebombardeerd wordt, omdat iedereen compleet wanhopig is.

NYD Want we hebben het echt over 5 à 6 duizend bommen in een superkorte tijd.

ESH Ja, in een week. We zijn er lang overheen.

NYD Ja, en nogmaals, het is een klein gebied, ter grootte van ongeveer twee keer Texel is wat mensen nu in de Nederlands media gebruiken om het een beetje context te geven. En we hebben het dan te maken met soorten geopolitieke machtsverhoudingen of toch? Want het is niet voor niks dat Joe Biden dit meteen zegt dat hij in dat vliegtuig stapt dat komt ergens vandaan.

ESH Zeker ja, de banden tussen Amerika en Israël die zijn ondertussen erg bekend ja ook berucht want ja ze gebruiken elkaar heel erg... ze vullen elkaar heel goed aan eigenlijk. Amerika is een imperialistisch land, die wil zijn grip op de wereld behouden. En Israël is daar een hele belangrijke speler in, omdat je het bijna een soort 51e staat kunt noemen, maar dan in het Midden-Oosten, waar het constant... Het heeft een heel goed leger en een geweldige inlichtingendienst. En dat is natuurlijk allemaal perfect voor Amerika, die ook grip op dat gebied wil houden, maar eigenlijk te ver weg ligt. Dus dan heb je zo, ja, dat kun je dan echt zien als een, nou goed, hoe noem je dat nou? Een uitvalsbasis bijna. Als in, het is

natuurlijk niet, Israël is een eigen land, en er is ook wel conflict tussen de twee af en toe, maar ze gebruiken elkaar heel erg.

ML Ja, het is een manier voor de VS om ook invloed uit te oefenen daar in dat gebied.

ESH Precies. En Israël weet ook dondersgoed dat ze de VS nodig hebben... om te kunnen blijven doen wat ze aan het doen zijn.

ML Ja. Maar kijk, dit is bekend. Jij hebt er ook een heel goed stuk over geschreven, over de belangen van Israël en de VS en ook Europa. Juist dan zou je denken dat de media zoiets hebben van... hier zijn wel belangen aan de hand, laten we alles goed checken en kritisch zijn en debunken... en zeggen dat de dingen niet kloppen of niet zo makkelijk. Maar dat is dus niet wat er gebeurt.

ESH Nee, dat gebeurt niet.

ML Nee, nou...

NYD Het is een bizarre soort iets waar je tegenop zit te vechten. Want jij schrijft dan zo'n stuk, maar je bent een van de weinige mensen die Nederlandse stukken schrijft... waarin de Palestijnse bezetting benoemd wordt zoals hij is. En je vecht tegen de bierkaai, zoals ze dat dan noemen, toch?

ESH Ja, zeker.

NYD En dat merken wij ook wel bij volgers die dan toch wel zeggen van... ja, maar er zijn allemaal vrachtwagens die klaarstaan voor de mensen in Gaza. Die mensen mogen allemaal... Er is heus wel iets geregeld. Als dat het narratief is wat je de hele tijd gevoed krijgt, dan kan ik me dus ook voorstellen dat je denkt dat het wel waar zal zijn, dat het wel klopt.

ESH Ja, het is dus heel erg gebruikmaken van hoe ingewikkeld het zou zijn, om dan maar... Mensen blijven voorzichtig. Ik ben zelf Joods, ik heb veel familie in Israël en veel vrienden in Gaza en de West-Oever. Dus ik durf me makkelijker uit te spreken omdat ik weet wat er aan de hand is. Ik kan me voorstellen dat andere mensen denken dat ze hier niet over kunnen praten.

NYD Terwijl we ondertussen te maken hebben met apartheid en geen woorden als genocide.

ML En hoe kijk je naar de reactie van de politiek?

ESH Vreselijk, echt totaal. Ik had al niet zoveel vertrouwen in de mensen die bij ons nu aan de macht zijn, maar dit is echt een dieptepunt, vind ik. Zeker omdat, ja, ik weet niet zoveel over Oekraïne en Rusland, maar ik vond dat we daar opeens toch redelijk goed reageerden. Dat mensen gewoon zagen, oh ja dit is een invasie, en dan zie je een vergelijkbare situatie. En het is alsof ze gewoon een bord voor hun kop hebben, dat ze het gewoon niet willen zien.

ML Ja, want bij Rusland was het duidelijk, je hebt een agressor... en er wordt een land aangevallen, bezet en nu dit.

ESH Ja, ik heb zelfs Rutte over Oekraïne horen zeggen, van dit is een koloniale oorlog en daar moeten wij iets tegen doen. Maar waar blijft die uitspraak als het om Palestina gaat?

ML Ja, want ik heb het nog teruggezocht op 7 oktober. Nu was het meerdere keren Israël heeft het recht om zichzelf te verdedigen. Dat werd meerdere keren gezegd.

NYD Ja, en Rutte heeft die uitspraak gedaan over dat het niet vaak voorkomt dat er "gewone mensen" getroffen worden, toch?

ML Frans Timmermans had het over willekeurig geweld. Dat zijn ook termen die ik niet zelf zou kiezen, omdat die context zo belangrijk is. Het is niet willekeurig, het is niet onuitgelokt, dat is het niet.

ESH Nee, en dat is ook een manier om het geweld onverklaarbaar te houden van oh nee dit is een soort uitvloeisel van het kwaad wat we totaal niet kunnen begrijpen. Dit mag je niet begrijpen. Terwijl je gaat er dan juist inderdaad even wat beter naar kijken als je wilt dat het niet voorkomt.

NYD Ja. Wie profiteert er nou van een bezette Palestina?

ESH Ja, heel veel landen, jammer genoeg. Je moet het dus inderdaad zien vanwege de banden die het heeft met de VS en ook dus echt vanwege de wapenindustrie en de inlichtingendiensten die het heeft, is het gewoon een vrij waardevolle speler. Ook de ligging ervan als kruispunt tussen drie continenten. Dus je ziet eigenlijk van oudsher, Europa had heel veel belangen bij een bezet Palestina, omdat zij daardoor inderdaad invloed konden hebben, niet alleen in het Midden-Oosten, maar als we echt een beetje teruggaan in de tijd dat het Suezkanaal ook heel belangrijk was en dus de doorgang naar de kolonies. Maar goed, dat is heel ver in de tijd. En hoe meer we eigenlijk naar dit moment toe gaan, hoe meer we dan dus zien dat het voor Amerika belangrijker wordt, voor Europa ook nog steeds als trouwe partner, ook wat inlichtingen enzo betreft. Maar dus ook de laatste tien jaar zie je

dat steeds meer, dat ook voor heel veel andere landen op aarde, Israël een belangrijke speler wordt. Je ziet bijvoorbeeld de etnische zuivering van Armeniërs in Nagorno-Karabach, die ook deze maand heeft plaatsgevonden. Dat deed Azerbeidzjan met onder andere Israëlische wapens. En je hebt natuurlijk de normaliseringsverdragen met veel Arabische landen en Israël. Denk bijvoorbeeld aan Marokko is een heel makkelijk geval waarbij die in ruil voor het erkennen van Israël werd de westelijke Sahara, dat het zelf aan het koloniseren is, ook erkend als territorium van Marokko door Amerika en Israël. En ook andere landen, Saudi-Arabië, de Verenigde Arabische Emiraten, het zijn allemaal landen die eigenlijk veel baat hebben bij Israël vanwege de ligging en vanwege het bondgenootschap met de VS. En als je gaat kijken naar wie er nou baat heeft bij een vrij Palestina, dan zijn dat gewoon niet zoveel landen, ook omdat mensen... Ja, landen houden natuurlijk van een status quo ergens. De enige die nu echt heel duidelijk profijt heeft bij een vrije Palestina is Iran, omdat het daarmee een beetje de kaarten in het Midden-Oosten kan herschudden en misschien meer macht kan hebben.

NYD Ja, en de Palestijnen zelf, die weinig macht, die geen geld hebben. Dus ja, macht en geld, daar komt het uiteindelijk altijd weer op neer. Eh, als laatste vraag, heb jij een idee dat wij, onze luisteraars, dat mensen wat kunnen doen vanaf hier?

ESH Ja, ik vind dat echt een hele moeilijke vraag natuurlijk, want je zit tegen zoiets groots te protesteren. Ik zie heel veel dingen rondgaan van kamerleden schrijven, ik denk dat dat sowieso goed is. Maar verder weet ik het ook gewoon niet zo goed. Ik zit daar ook al dagen mee in mijn hoofd.

NYD Ja, dat is ook heel begrijpelijk.

ML Nou ja, de verkiezingen komen eraan. Lees je in op de politieke partijen?

NYD Ja, maar wat blijft er over?

ML *wanhopig* Ik weet het ook niet.

ESH Ja, deze podcast gaat waarschijnlijk te laat daarvoor online staan, maar ik weet dat er morgen een algemene staking is aangekondigd. Maar ja, goed, we gaan zien hoeveel mensen daaraan mee gaan doen.

NYD Oh ja, dit heb ik nog niet eens gehoord. Dit is dus vrijdag 20 oktober?

ESH Vrijdag 20 oktober is een algemene staking. Je kunt natuurlijk aansporen, dat heb ik ook nog heel weinig gehoord, ook vanuit de mensen die iets voor Palestina willen doen. We hebben het nog totaal niet over sancties tegen Israël. Die moeten er echt zo snel mogelijk

komen, lijkt me. Ja, dus misschien daar druk op zetten. Nu zeggen mensen vooral dat ze een staakt-het-vuren willen, dat Israël moet stoppen met bombarderen of met etnisch zuiveren. Maar het moet nog veel verder gaan. Die muren moeten verbrokkelen, er moeten gelijke rechten voor iedereen komen. En dat kan volgens mij echt alleen met duidelijke sancties op dit moment.

NYD Ja. Nou Esha, veel dank dat je bij ons online aan wilde schuiven. En ja, sterkte de komende tijd. Dank je wel.

ML Dank je wel.

ESH Dank je wel.

NYD Dan gaan we door naar Rabat. Daar zit Safae el Khannoussi. Safae is schrijver en filosoof. Haar boek Europa verschijnt volgend jaar bij Pluim. En ze is promovendus aan de UvA, waar ze onderzoek doet dat gaat over gevangenisabolitionisme, het afschaffen van gevangenissen, vanuit dekoloniaal perspectief. En waarom wij haar spraken, dat zit zo: Ze is een van de initiatiefnemers van een dringende brief naar de UvA, waarin zij zich samen met een groep alumni, docenten, promovendi en studenten de UvA oproept om de acties van Israël te veroordelen. Met haar praten we over apartheid, kolonialisme, de Nakba en de oorverdovende stilte van de UvA.

ML Safae, super bedankt dat je wil intunen vanuit Rabat. We duiken het gesprek meteen in. Jij bent een van de mensen die naar de UvA een brief heeft geschreven en in de brief wordt wat er nu gebeurt in de Gaza-strook door jullie als volgt beschreven: *What is going to be known as the second Nakba*. Dus vertaald: het zal de boeken ingaan als de tweede Nakba. Kun je ons vertellen wat de eerste Nakba is?

SAF Nou die Nakba dat is Arabisch voor catastrofe. De herdenking van de Nakba is ieder jaar op 15 mei. Deze datum markeert de verdrijving en etnische zuivering van 750.000 Palestijnen uit hun huizen in 1948. Dat is de dag na het einde van het koloniale Britse mandaat en de oprichting van Israël op ongeveer 80% van het Palestijnse land. Dus de herdenking is altijd op 15 mei, maar het is belangrijk om te benadrukken dat de etnische zuivering van Palestina, die Nakba dus, al lang begon voor de oorlog van 1948. En voordat ook maar één gewone Arabische soldaat voet zette in Palestina. Dat is denk ik belangrijk om te begrijpen, omdat er ten onrechte wordt beweerd dat die Nakba, of die catastrofe, een bijproduct was van de Arabische oorlog tegen de jonge Israëlische staat. Dus voor die gebeurtenissen waarbij 750.000 Palestijnen werden verdreven, waren al 300.000 Palestijnen op de vlucht en was er al sprake van een etnische zuivering. Dus je moet die Nakba

begrijpen in een bredere context en het was een heel proces. Het was niet alleen één specifiek moment bij de oprichting van de Israëliische staat.

NYD En als je dan spreekt van etnische zuivering, kan je dat toelichten?

SAF Ja, de etnische zuivering heeft met land te maken. En het gaat om een bepaalde populatie die dat land bewoont. En bij een etnische zuivering is er sprake van het verdrijven van die populatie met een militaire campagne. Dus je zorgt ervoor dat die populatie niet meer op dat land kan blijven. Je onteigent ze en je zorgt er ook voor dat ze niet meer terug kunnen komen en dat is heel belangrijk. Dus terugkeer is niet meer mogelijk bij een etnische zuivering.

ML En wie was, want dan is het door de militaire campagne, wie was die militaire campagne?

SAF Ja, dus de Israëliische staat die zette een heleboel campagnes op, militaire campagnes, om die etnische zuivering uit te voeren en die Palestijnen te verdrijven uit het territorium dat de Israelische staat wilde inlijven. Het ging hierbij om zionistische groepen. Dus mensen die, zionisten, dat zijn mensen die geloven dat er een ethnoreligieuze staat zou moeten zijn voor de joodse gemeenschap. Ja, dus die zionisten, die militaire acties die werden uitgevoerd door gewapende zionistische groeperingen op Palestijns gebied.

NYD Ja, en het is dan belangrijk om zionisten en joden niet een op een gelijk aan elkaar te trekken als we dit gesprek voeren.

SAF Precies, dit is cruciaal. Dit is echt een cruciaal punt. We hebben organisaties, fantastische, kritische, dekoloniale organisaties als Jewish Voice for Peace. Dit zijn joden die stellen dat de Israëliische staat enorme misdaden begaat tegen de Palestijnse bevolking en zij zijn tegen de Zionistische ideologie. Zij zijn anti-zionistisch. Er zijn een heleboel Joodse personen die anti-zionistisch zijn.

ML Ja, dus als je je uitspreekt tegen de onderdrukking van Palestina, betekent dat niet dat je je uitspreekt tegen het Joodse volk?

SAF Nee, absoluut niet. Sterker nog, er zijn mensen die zelfs stellen dat pro-Israël zijn, of dat Zionistische, soms ook een antisemitisch element heeft. En dat maakt het ding nog wat complexer, omdat vooral vanuit religieus-Amerikaanse hoek vaak wordt gepleit en is gepleit, historisch gezien, voor een Zionistische staat om eigenlijk van die Joodse personen af te komen. En om ervoor te zorgen dat ze hier niet blijven, maar ze mogen hun eigen staat en dan kunnen ze daarheen.

NYD Ja, dus als, nou ga daar dan maar lekker met zijn allen zitten, dan hebben wij geen last. Dit zeg ik met de grootste aanhalingstekens en walging uiteraard. Oké, dan heb je dus die Nakba gehad, die etnische zuivering waarbij zoveel Palestijnen weg moesten uit hun eigen land, uit hun eigen grondgebied. Of hoe zeg ik dit? Hoe zag dit er daarna dan uit, dit gebied?

SAF Dit gebied werd eigenlijk compleet gerekend onder de Israëlische staat en wat er gebeurde was dat er kampen, vluchtelingenkampen werden opgezet. En dat proces is lang geweest en je zag eigenlijk de geleidelijke uitbreiding van het Israëlische territorium en natuurlijk de oorlog in 1967 die heeft geleid tot de belegering van de Westbank en tegelijkertijd ook Gaza. Niet de belegering waar we het nu over hebben van 16 jaar natuurlijk. Maar wat je ziet is dat dat territorium gemilitariseerd is en uitgebreid is.

ML Ja, dus Israël heeft steeds meer land genomen en Palestijnen hebben steeds minder land. Hoe uit zich in de afgelopen tientallen jaren die onderdrukking, die bezetting? Hoe is het leven van Palestijnse mensen?

SAF Het is ongekend. Er is een systeem op poten gezet, zal ik maar zeggen, waarbij de Palestijnen structureel, áls ze al als Palestijnse Israëli's worden gezien, of zijn, dus op israelisch grondgebied wonen, dan worden ze gezien als, hoe zeg je dat in het Nederlands, *second-class citizens*?

ML Minderwaardig.

NYD Ja, tweederangs burgers.

SAF Tweederangs burgers, dankjewel. Dus de Palestijnen zijn Israëlische Palestijnen en door veel Palestijnen wordt dit gezien als een term die ze liever niet willen horen. Een Palestijn is een Palestijn. Maar Palestijnen die op Israëlisch grondgebied wonen, die worden als tweederangs burgers behandeld. En dan heb ik het over dat hun rechten continu worden geschonden, dat ze telkens het gevaar lopen om gearresteerd te worden, als ze ook maar een vorm van kritiek uiten. Dat de Palestijnen uit hun huizen verdreven kunnen worden, omdat die huizen worden gegeven aan israelitische *settlers*.

NYD Ja en dan gaat het echt over nou hier woont een Palestijns gezin en dan komen er *settlers* en die zeggen nu is het mijn huis. Zo hard moet ik het voor me zien toch?

SAF Precies. Die gebeurtenissen in 2021... In 2021 was er een enorm drama dat zich afspeelde in de wijk Sheikh Jarrah. En dit is een wijk die bezet wordt in Oost-Jeruzalem. En wat er gebeurde was dat de Palestijnse families in Sheikh Jarrah, die protesteerden eigenlijk

tegen het plan van Israël om hen met geweld uit hun huizen te zetten en op plaats te maken voor Joodse kolonisten. En veel van die Palestijnen die in deze wijk wonen zijn families die tijdens de Nakba zijn verdreven. En sinds Israël in 1967 Oost-Jeruzalem en de rest van de Westelijke Jordaanoever bezette, zijn die Palestijnen in Sheikh Jarrah voortdurend het doelwit geweest van Israëlische autoriteiten, die discriminerende wetten gebruiken. En het is heel belangrijk, die discriminerende wetten gebruiken, om Palestijnen systematisch hun land en huizen te ontnemen, ten gunste dus van Joodse Israëliërs.

ML Dus generatie op generatie worden ze dus verdreven vanuit hun land, uit hun huis. En jij zegt discriminerende wetten, kan je dan spreken van apartheid? Zeker. Dus die term apartheid is heel erg belangrijk. En die is ook belangrijk om te benoemen binnen een groter verhaal van kolonialisme. Daar kunnen we het misschien ook zometeen even over hebben. Die term apartheid werd oorspronkelijk gebruikt om te verwijzen naar een politiek systeem in Zuid-Afrika. En dat politieke systeem dwong en versterkte expliciet rassenscheiding en de overheersing en onderdrukking van de ene raciale groep door de andere. En op dit moment wordt het door de internationale gemeenschap gebruikt om dergelijke systemen en en praktijken te veroordelen en te criminaliseren, waar ook ter wereld. Waar ook ter wereld. Dus als je apartheid wil begrijpen, dan is het een systeem van langdurige en wrede discriminatie door een raciale groep van leden van een andere raciale groep, met de bedoeling om de tweede raciale groep te controleren en te onderdrukken. En het is belangrijk om te benadrukken dat apartheid een misdaad is tegen de menselijkheid.

ML Ja. En als je dit, apartheid, concreet wil maken, zeg maar als het gaat over het leven van Palestijnse mensen: hoe uit zich dat? Want dat is dan bijvoorbeeld: je wordt gewoon uit je huis gezet. Omdat, ondanks dat je daar woont: je hebt dus geen rechten, je bent een tweederangsburger en in de wet staat dan dus ook dat dat mag.

SAF Ja, wat in de wet staat, dat is heel belangrijk om rekening mee te houden. Er is een wet, dus er zijn praktijken die volgens de wet zijn, en er zijn praktijken die naast de wet, dus extra *legal* praktijken, die worden uitgevoerd door de Israëlische staat. En dat maakt soms dat het lastig is om een uitsluitend juridisch oordeel te vellen over wat er gebeurt. Dat is denk ik belangrijk om te onthouden.

NYD Dus het is niet zozeer dat het alleen maar in de wet staat, er gebeuren ook dingen die niet wettelijk zijn vastgelegd, maar die daarmee niet minder schadelijk zijn, maar waarvan juridisch niet te zeggen is van 'hey, jullie doen dit of jullie zeggen dit'. Ja.

SAF Ja, en dat is... Dat zien we in veel koloniale systemen, in systemen van onderdrukking. Koloniale regimes, die gebruiken de wet eigenlijk voor zichzelf en tegen de ander.

NYD & ML Ja...

SAF En dat is een grillige manier om met die wet om te gaan en eigenlijk als een soort gereedschap, als een techniek te gebruiken om je onderdrukking te kunnen legitimeren.

NYD Ja, dus jij zegt... Of jij zegt, er is sprake van apartheid, er is ook sprake van kolonialisme als we het hebben over Israël, Palestina. Ja.

SAF Ja, precies.

NYD Hé, en Gaza, daarvan zeggen mensen ook: het is een soort...

ML Openluchtgevangenis.

NYD Ja, openluchtgevangenis. Dus daar kan je niet uit?

SAF Nee, de grenzen zijn dicht.

NYD Ja...

SAF En dat blijkt maar weer dat je daar niet uit kan en dat het écht een openluchtgevangenis is. Want mensen worden op dit moment met zware campagnes gebombardeerd. Die mensen willen vluchten. Er zijn mensen bij de grenzen aan het wachten totdat die grenzen opengaan om weg te gaan. Ze kúnnen niet weg. Ze kunnen nergens heen. Ze zijn totaal omsingeld.

NYD Ja...

SAF Totáál omsingeld. En het is ongekend om te zien dat er wordt gezegd: 'Jullie moeten het land verlaten, jullie moeten dit gebied verlaten'. Maar waar moeten mensen heen? Waar moeten mensen heen?

ML Als je dit zo hoort, dan kan je niet... Tenminste, kijk, mijn reactie daarop is: dit is niet oké. Waarom kan dit? Dit is tegen wetten, dit is tegen rechten. En tóch hoor je in de politiek: Israël dit, dat, heeft recht heeft zich te verdedigen. Hoe zouden we, in de media en politiek, hoe zouden we het moeten noemen?

SAF Het is wat mij betreft, en ik denk dat veel mensen die tegen kolonialisme zijn en vóór de bevrijding van Palestina zijn - het is wat mij betreft een contradictie om te zeggen dat Israël zichzelf het recht heeft om zich te verdedigen. Het is een contradictie omdat Israël per definitie de agressor is.

NYD Ja.

SAF Dus eigenlijk als je zegt: 'Israël heeft het recht om zich te verdedigen', zeg je: 'Israël heeft het recht om aan te vallen'.

NYD Ja...

SAF En dat is... Ja, dat is essentieel hier aan. Het is ongelooflijk dat linkse partijen als GroenLinks en de PvdA voor een motie stemmen om te zeggen, om erachter te staan, dat Israël het recht heeft om zich te verdedigen. Dat is ongekend.

ML Ja en dit is deze week, afgelopen dagen, is dat gebeurd, dat ze vóór een motie hebben gestemd waarin ze expliciet zeggen 'Israël heeft het recht op zelfverdediging en we erkennen ook dat het lastig is voor ze om je aan het humanitaire recht te houden dus kijk maar effe', zo las ik het.

SAF Ja, en je kunt daarin ook een soort *carte blanche* lezen...

ML Ja, een soort vrijbrief.

SAF Ja, inderdaad een vrijbrief voor het Israëlische regime om alles eraan te doen om deze oorlogsmisdaden te voeren.

NYD Ja.

SAF Of uiten, hoe zeg je dat? Te plegen.

NYD Ja, en het borduurt natuurlijk ook weer voor op het idee dat het dus een conflict is en dat er twee zogenaamd gelijkwaardige partijen zouden zijn, waarbij de een dus zichzelf tegen de ander moet verdedigen terwijl er sprake is van een onderdrukker, of een onderdrukte en een bezetter, zoals je net ook al goed uitlegde. Uhm, ja... Kan jij antwoord geven op de vraag van hoe kan het nou dat deze catastrofe zich onder onze ogen afspeelt, zelfs eigenlijk met goedkeuring van Nederland, van de VS, dat de mainstream media voornamelijk de aandacht geven aan 'Israël moet zich kunnen verdedigen' dus. Hoe kan zoiets, zo'n verschrikkelijke ramp zich al jaren... Want kijk, we hebben het er nu over, maar het is niet alsof...

ML ...alsof het net begonnen is.

NYD ...alsof het de afgelopen dagen pas...

SAF Ja, dit duurt al 75 jaar en eigenlijk zelfs langer.

NYD Ja...

SAF Het is, denk ik, belangrijk dat... Het gebruik van termen is, en de manier waarop we termen inzetten om het hierover te hebben, en te begrijpen wat er aan de hand is, is ontzettend belangrijk. En mensen lijken te vergeten waar dit allemaal over gaat. Mensen lijken te denken dat het hier gaat om een soort *clash* tussen twee soorten beschavingen. Joden tegen de moslims, joden tegen de Arabieren, de Arabieren haten de joden. Alsof iets intrinsieks aan die beschavingen is wat ervoor zorgt dat zij oorlog voeren tussen elkaar.

NYD & ML Ja...

SAF Dat is mijn impressie. Wat mensen lijken te zijn vergeten is dat het gaat over land, en dat het een koloniaal project is. En daarom is het belangrijk om telkens opnieuw te herhalen dat het hier gaat om kolonialisme. Kolonialisme heeft bepaalde kenmerken die een filosoof als Achille Mbembe benadrukt en goed beschrijft. Namelijk, het kolonialisme heeft allerlei... Het gaat over land, dus hoe eigen je je land toe, en put je alles wat je kan uit dat land? Kolonialisme gaat over de legitimering van wat je doet. En in die legitimering hoort daarbij, wat we dus ook hebben gezien van het Israëliëse leger, dat je zegt 'dat zijn geen mensen, dat zijn dieren, dat zijn beesten'.

NYD Ja, ook laatst nog een tweet, dat ze zeiden 'Children of the Dark and Children of the Light', hebben ze laatst in een tweet gezegd.

ML Ja.

SAF Precies. En 'dit is de staat van het recht tegen de wetten van de jungle'.

NYD Ja, dat werd ook in die tweet gezet ja.

SAF Dit zijn mechanismen die we kennen uit andere voorbeelden van koloniaal bewind. Dit is niet iets nieuws, dit discours. Nou, we hebben het over land, we hebben het over de legitimering van het toeëigenen van dat land. En we hebben allerlei manieren om dat regime vast te houden, om dat regime door te voeren of dat regime te laten gelden, en zo effectief mogelijk te laten zijn. En daar is apartheid, dat is daar essentieel aan.

ML Ja, het belangrijkste instrument misschien wel.

SAF Ja.

ML En hoe kijk je naar de reactie van de media, maar bijvoorbeeld dus ook naar de reactie van de UvA aangaande, nou ja, dit alles, alles wat hier gebeurt?

SAF Nou ik zou eerst reageren op hoe ik denk over de media. Ik vind de Westerse media, dat ze echt een... Het is een schande, het is echt een schande. De journalistieke integriteit is compleet geschonden op zoveel vlakken door journalisten.

NYD Ja...

SAF En niet alleen dat, het gaat niet alleen om de integriteit van hun vak, of de verantwoordelijkheid die komt met het beoefenen van het vak van journalist. Maar uhm... Het gaat er ook om dat je mensenlevens in gevaar brengt. Je hebt een verantwoordelijkheid in deze oorlog om zo goed mogelijk content te doen, en verslag te geven en te vertellen van wat er gaande is, om verslag te geven op een zo accuraat mogelijke manier. En wat je ziet is dat mensen opzettelijk feiten verbuigen, de waarheid opzettelijk verdraaien, en dat is een *shock* voor zoveel mensen en het is op ongekende schaal.

NYD Ja...

SAF En dan heb ik het over Amerikaanse en Europese media voornamelijk.

NYD Ja, en wat je ook wel ziet is dat het *factchecken*, dat lijkt dan weg te vallen. Dus om even een afschuwelijk voorbeeld te geven zijn de zogenaamde onthoofde baby's, waarvan Joe Biden heeft gezegd 'daar heb ik zelfs een foto van gezien', dat bleek achteraf niet waar te zijn. En de media gingen daar eigenlijk meteen in mee. Terwijl als er dan wordt gesproken over een ziekenhuis dat getroffen is door een raket, dan is het wel 'Nou... Ja... We weten...'. Dus daar willen ze dan op het moment dat het misschien Israël zou kunnen zijn, dan zijn ze opeens wél heel terughoudend en zijn ze wel van 'we hebben de feiten nog niet op tafel'. Dus er wordt keer op keer een kant gekozen voor Israël, wat het voor mensen die... Ik moet niet zeggen 'het conflict', maar voor mensen die eigenlijk niet veel weten over Palestina of Israël: je kán bijna niet anders dan denken 'oh ja Israël zal wel de goede zijn', want dat is wat je de hele tijd van iedereen te horen krijgt.

SAF Inderdaad, het is een zorgelijke dubbele standaard.

NYD Ja, en het is alsof je massaal *gegashlight* wordt, de hele tijd. Ja we gaan het hier met Esha ook over hebben.

ML Ja, we zeggen het al de hele week tegen elkaar, dat we het gevoel hebben dat we niet meer weten wat we moeten lezen, dat we gewoon *gegashlight* worden waar we bij staan door...

NYD Door nieuwsbronnen...

ML ... Door groepen die we normaal toch gewoon vertrouwen...

NYD Ja, dat ze hun werk uitvoeren.

ML Dat ze de werkelijkheid vertellen en zeggen hoe het is en dat het klopt en *factchecken*, dat vind ik zo lastig.

NYD En kwalijk.

ML En als je het hebt over de UvA?

SAF Ja, dus we hebben een open brief geschreven aan de UvA, Eleri Connick en ik. En die brief is inmiddels door meer dan 900 mensen ondertekend. Dit zijn alumni, studenten en docenten aan de Universiteit van Amsterdam. En in die brief vragen we onder andere aan de UvA om zich te houden aan haar verantwoordelijkheid voor academische onafhankelijkheid. Dus zich niet te schamen tegen de autoriteiten, zich niet te schamen achter de Europese Unie en de Verenigde Staten, en te zeggen... En te zwijgen over de ongelofelijke catastrofe die zich nu afspeelt. Maar juist stellingname te nemen, en... En zich uit te spreken over de tragedie die zich afspeelt nu in Gaza. En, uhm... We hebben ook een ander punt dat we in de brief noemen, en dat is dat de UvA ontzettend veel geld aanneemt, en ontzettend veel projecten heeft over dekoloniale theorie. En dat zijn dekoloniale projecten. En wat ons heeft geshockeerd is dat op het moment dat letterlijk de hel uitbrak, dat *niemand* zich durfde uit te spreken. En ik zeg expres 'durven', want er werd wel over gesproken maar we hoorden van collega's, van studenten, dat ze niet durfden. Dat ze geen stellingname durfden te nemen uit angst voor repercussies vanuit de UvA. De UvA heeft ook niet gefaciliteerd om *teach-ins* te organiseren, om mensen te onderwijzen over dit onderwerp. Precies om wat jullie zeggen hè: als er in de media niet goed verslag wordt gedaan van wat er gebeurt in Gaza, wat de geschiedenis van Palestina is, wat de geschiedenis van deze oorlog is, dan moeten we op een andere manier de informatie aan mensen kunnen geven. En dat is, lijkt me... De universiteit lijkt me een goede plek om dat te doen.

NYD Ja, en er zit daar ook zoveel kennis.

ML Ja. Ja, inderdaad, ik vond dat een hele rake quote van een van jouw mede-initiatiefnemers, Eleri Connick, vandaag in Volkskrant: '*Wij hebben allerlei wetenschappers in huis die weten wat genocide is, wat een bezetting is, wat oorlogsmisdaden zijn. We kijken nu live naar beelden daarvan uit Gaza, en toch klinkt er een oorverdovende stilte vanuit de universiteit.*' Het is natuurlijk... hallucinant. Laat ik er eens een woord in gooien: hallucinant. Dat is bizar.

SAF Honderd procent, ja.

NYD Welke informatie of kennis zou er volgens jou door de media of door een instituut als de UvA echt gedeeld moeten worden in jouw ogen?

SAF Allereerst zouden de mensen die hier experts... Of experts op dit gebied zouden meer ruimte moeten krijgen om dat te doen. En dan moet een veilige sfeer, een veilig klimaat worden gecreëerd, en ik bedoel écht veilig, om hun kennis met ons te delen. Dat geldt voor de UvA, maar dat geldt ook voor de media.

NYD En dan heb je het over mensen die gespecialiseerd zijn op thema's zoals apartheid of kolonialisme.

SAF Apartheid, de geschiedenis van Palestina, de relatie tussen Israël en Palestina, genocide, conflict, Midden-Oosten... Dit zijn mensen die zich al jaren en jaren bezighouden met deze onderwerpen. Geef ze alsjeblieft een podium. Geef ze alsjeblieft de kans om hun kennis te delen, want het is nodig.

ML Ja.

SAF En het is het juiste om te doen. Het is niet alleen nodig, het is ook het juiste om te doen. Dus sta achter je academische integriteit. Sta achter waar je zelf voor zegt te staan, zeg maar.

ML Ja. En is er iets wat wij of wat de luisteraars zouden kunnen doen?

SAF Ja.

NYD Ja? Dat is altijd fijn om te horen.

SAF 100 procent! Er worden nu op sociale media een heleboel posts geplaatst over websites, over bronnen die je kan raadplegen om je meer te informeren over de situatie, over de geschiedenis van het koloniale bewind van Israël en over het Palestijnse verzet daartegen. Dat ten eerste, dus informeer jezelf. Ten tweede: praat met mensen erover. Praat onderling. Heb gesprekken. En daarbij gaat het niet alleen om wie 'heeft er gelijk en wie niet', maar ook: wat voel je erbij? Wat gaat er in je om? Dit maakt zo ongelooflijk veel in mensen los, en we moeten op een constructieve manier hierover kunnen praten. Derde is: organiseer je. Ik krijg, nadat... We hebben gisteren een artikel gehad in Parool over de brief, vandaag in de Volkskrant, en nu praat ik met jullie, en ik krijg continu mails van mensen aan andere onderzoeksinstituten die vragen van: 'Hoe hebben jullie deze brief opgesteld en wat kunnen wij doen om ons te organiseren?' Dit zouden denk ik de belangrijkste punten zijn.

ML Ja, en dat het op die manier als een inktvlek zich verspreidt en dat iedereen zich uitspreekt en actie onderneemt.

SAF Honderd procent. En het maakt niet uit hoeveel volgers je hebt, het maakt niet uit... Je hoeft geen expert te zijn op dit gebied. Er zijn al experts waarvan je kunt leren. Spreek je uit en durf dat. En elk individu kan bijdragen eraan.

NYD Dank je wel, Safae, helemaal vanuit Rabat in Damn Honey.

ML Ja, dankjewel.

SAF Jullie bedankt.

ML Een laatste kort gesprek voeren we met verloskundige en antropoloog Hannah de Klerk. Vanuit haar rol als verloskundige doet zij samen met een grote groep andere zorgverleners... een oproep aan de Nederlandse regering om de humanitaire catastrofe in Gaza te stoppen.

NYD En voor de zorgverleners die luisteren, je kunt de oproep zelf ook tekenen. Je vindt hem in de show notes, en dat is www.damnhoney.nl/aflevering-154.

ML En dan gaan we nu naar Hannah. Aangeschoven bij ons nu in de digitale studio is Hannah de Klerk. Laten we ook hier meteen erin duiken. Wat is de staat van de zorg nu in Palestina?

HAN Ongelooflijk slecht, uiteraard. De problemen stapelen zich eigenlijk op in de zorg. Je hebt natuurlijk ten eerste te maken met een enorme aanvoer van gewonden door de bombardementen. Daarvoor zou er binnen de Gaza eigenlijk normaal gezien al te weinig capaciteit zijn om al die mensen op te vangen. Maar nu dus ook door de belegering er geen water, onvoldoende water is, onvoldoende elektriciteit, onvoldoende medicatie en andere medische hulpmiddelen. Ja, komen artsen en andere zorgverleners natuurlijk voor onmogelijke keuzes te staan wie ze wel of niet kunnen behandelen. Ja, en er zijn ook ziekenhuizen gebombardeerd? Ja, meerdere. We hebben natuurlijk sinds gisteren het grote bombardement gezien in Gazastad. Maar er zijn minstens al 15 ziekenhuizen gebombardeerd, nog veel meer andere zorginstellingen. Al minstens 23 ambulances zijn getroffen tijdens de bombardementen. Ja, dus dat is schandalig.

NYD En we hebben natuurlijk ook de oproepen, nou oproepen, of hoe moet ik het zeggen, dat mensen de gebieden moeten verlaten. Maar dan heb je natuurlijk ook te maken met

bijvoorbeeld patiënten of met kwetsbare mensen, gehandicapte mensen, oude mensen. Hoe kijk je daarnaar?

HAN Ja, dat is op verschillende manieren problematisch. Ten eerste inderdaad de allerkwetsbaarste die bijvoorbeeld afhankelijk zijn van beademingsapparatuur, die zijn eigenlijk niet te verplaatsen. Voor sommigen betekent verplaatsing simpelweg de dood. Dat vereist hoogtechnologische ambulances en dergelijke die gewoon niet beschikbaar zijn. überhaupt is er onvoldoende transportmogelijkheid om mensen op een humane manier te vervoeren. Want als je gewond bent en veel pijn hebt, mogelijk ook onvoldoende pijnstillingsmiddelen. En dan op transport gaan op mogelijk ook onbegaanbare wegen.

Ja, dat kan niet. En ook de vraag waarheen dan? Ik bedoel, het is niet dat dan daar een ziekenhuis klaarstaat met alle technische hoogstandjes, dat: als we daar zijn, dan is het goed en veilig. En de grenzen zijn dicht, dat is helemaal niet... Exact, dat is het grootste probleem. Waar ga je vervolgens naartoe?

Er is een groep waar ik in eerste instantie niet meteen aan dacht en dat zijn de zwangere mensen. Om hoeveel mensen gaat dat?

HAN Dat is een grote groep in Gaza. Er zijn geschat ongeveer 50.000 zwangeren. 5500 daarvan moeten deze maand ook bevallen. Dat komt dus neer op ongeveer 116 zwangeren per dag. Nu gaan bevallingen gelukkig meestal goed. Alleen op het moment dat er een complicatie ontstaat tijdens een bevalling, kan dat heel snel heel ernstig aflopen. Zowel voor de moeder als voor het kind.

NYD Ja, en hoogzwanger moeten vluchten, dat is... Ja, ik heb er niet eens woorden voor.

ML Nee, want ook als het wel goed gaat, dan ben je dus onderweg.

HAN Ja. Ja, precies ook dat. Het is niet humaan. Waar moet je naartoe om te bevallen? Er zitten 90 mensen in één huis in het zuiden van Gaza. Hoe ga je de privacy vinden die je nodig hebt, buiten ook eigenlijk de medische hulp die je nodig hebt.

ML Ja. En waar herstel je?

HAN Ja, zeker. En ook als er onvoldoende water is, onvoldoende voedsel is, hoe komt die borstvoeding goed op gang, hoe kan je je kind vervolgens verzorgen. De hygiëne is heel belangrijk bij pasgeboren kinderen. Daar is natuurlijk ook geen sprake van in dit soort

omstandigheden. Dus ja, de verwachting is dat de moedersterfte en kindersterfte ook plotseling erg zal stijgen.

ML Inhumaan, dat moge duidelijk zijn. Jullie hebben een oproep gedaan aan de regering. Jullie, als zorgverleners. Wat staat er in die oproep? Wat willen jullie?

HAN Ja, het is misschien goed om te zeggen dat die al getekend is door meer dan 2000 zorgverleners die zich hierover hebben uitgesproken in de afgelopen drie dagen. En dat loopt echt uiteen van IC-artsen tot verpleegkundigen, tot verloskundigen, kraamverzorgenden, psychologen, seksuologen. Het is een hele brede groep. En daar ben ik heel dankbaar voor dat die ook hun naam eronder hebben durven zetten en willen zetten. En ja, wij roepen op tot eigenlijk het einde van de medeplichtigheid aan deze catastrofe. Want Nederland, door de houding richting Israël en de Palestijnen, is wat ons betreft in die zin medeplichtig en zou juist moeten oproepen tot een de-escalatie, tot een staakt-het-vuren en tot een waarborging van de mensenrechten van de Palestijnen.

ML Ja, en niet zelfverdediging van Israël lopen te zitten te promoten.

NYD Ik denk ook als zorgverlener, jij als verloskundige die zo weet wat er nodig is...

HAN Ja, de verantwoordelijkheid voor het welzijn van andere mensen... en soms ook het leven van andere mensen is op zichzelf al zwaar, of kan al zwaar zijn. Al heb je beschikbaarheid over alles wat je nodig hebt. En in deze situatie ... Je moet je voorstellen, zorgverleners zijn zelf ook moeder, vader, kind, vriend. Dus die staan daar in de ziekenhuizen allerlei mega lange shifts te draaien omdat er natuurlijk gewoon een groot tekort is ook aan zorgverleners, die ondertussen hun eigen vrienden en familie verliezen, bang moeten zijn voor hun eigen leven. En daarnaast dus ook nog onmogelijke keuzes moeten maken wie je gaat helpen. Het is totaal niet voor te stellen dat je in die omstandigheden nog kan functioneren als zorgverlener. Ik heb echt diep respect voor de mensen die dat nu doen.

NYD Dankjewel Hannah dat je even kort bij ons wilde inbellen. Hopelijk zometeen naar de Tweede Kamer om jullie oproep aan de Tweede Kamer te overhandigen. En heel veel dank dat jullie de brief hebben opgesteld, dat jullie je uitspreken, dat jullie van je laten horen.

HAN Ja, nou fijn dat het hier al kon. Dank je wel.

ML Dat waren de interviews die we voerden om enigszins context te bieden.

NYD Ja, er is zo'n stroom aan informatie, maar ik hoop dat dit iets biedt aan de mensen.

ML Ja, iets van houvast?

NYD Ja, het geeft mij wel, houvast. En check vooral de shownotes, voor de petitie, voor de brief aan de UvA, de stukken van Esha, de leestips van filosofen van Safae. Je vindt het er allemaal.

SPONSOR 2 KWEEKJE

NYD Marie Lot, weet jij wat een kweekje is?

ML Ik denk dan aan een petrischaaltje... En dat je daar dan met een soort wattenstaafje overheen strijkt en dat er dan naar verloop van tijd een bacterie groeit op de voedingsbodem van dat schaalpje.

NYD oké, nou op zich klopt dat ook wel, denk ik? Jij weet meer dan ik met je Natuur en Gezondheid-profiel, ik ben maar een simpele C&M'er, maar in de context van de podcast die we hier gaan tippen, genaamd Kweekje, mi kwepikipin, betekent het wat anders

ML Vertel het mij

NYD Als kweekje groei je niet op bij je ouders maar bij andere familieleden of pleegouders. In deze verhalende podcastserie van Nicole Terborg, voor de VPRO, gaat Nicole op zoek naar het antwoord op vragen als: wat betekent het om een Kweekje te zijn? Hoe werkt het verleden door in het nu? Want ondanks dat Kweekjes gebruikelijk zijn binnen de Afro-Surinaamse gemeenschap, wordt er niet over gesproken. Dus vagen waarom het gebeurt is een taboe, maar Nicole doet het in deze podcast toch, met in eerste instantie wat lood in de schoenen. Angst voor familieleden, voor kritiek, voor het gevoel dat je een zeur bent... dat hield haar allemaal al die tijd tegen

ML Maar ze gaat het alsnog aan! Ze graaft in haar verleden, praat met haar familie dan toch eindelijk over een Kweekje zijn. Dat levert interessante en mooie gesprekken op die ze heeft verwerkt in deze zesdelige podcastserie, over opvoeding, migratie, ontworteling en het koloniaal verleden.

NYD Wij hebben de eerste aflevering al mogen luisteren en we kijken uit naar de rest

ML Kweekje, mi kwekipikin van Nicole Terborg voor de VPRO

NYD vanaf zaterdag 4 november te beluisteren via alle podcastplatforms

ML en vanaf 5 november te luisteren bij OVT - onvoltooid verleden tijd - op NPO radio1

TUNE DAMN, HONEY YES

ML Een yes, een damn honey yes, dat voelt... een tikkeltje raar en ongepast.

NYD Ja, dat gevoel heb ik natuurlijk ook. De afgelopen dagen hebben in het teken gestaan van Palestina, dus er is eigenlijk heel weinig ruimte voor andere dingen. Ik zag ook wel dat mensen wat artikelen hadden doorgestuurd naar ons. Iets met menstruatie, geloof ik. Ik weet het dus ook niet eens?

ML Ik heb niks geregistreerd. Mijn hoofd zat vol.

NYD Dus ik dacht ook een yes, een yes, een yes? Ik dacht we geven tips, kijktip en luistertip, waarin de menselijkheid van de Palestijnen wel getoond wordt, omdat we dat dus zo missen. En dan wil ik beginnen met de laatste aflevering van Internetten de podcast.

Ja, letterlijk de laatste aflevering. Echt erg. Schandalig.

Ja, we gaan Marieke, Samya en Timo echt missen in het podcastlandschap. En ook in deze aflevering gaven ze weer de nodige achtergrond, context, feiten, factchecks die we gewoon heel goed kunnen gebruiken. En deze aflevering ging dus over Palestina. Marieke die vertelt meer over de verspreiding van fake news. Ze geeft ook enkele voorbeelden van fake news die de afgelopen tijd voorbij zijn gekomen. En Samya houdt een prachtig pleidooi dat we de Palestijnen niet mogen vergeten, nooit mogen vergeten. Dus luister die aflevering voor nog meer context.

Ja, of luister hem twee of drie keer. En dan een aflevering van het programma Parts Unknown, een oude aflevering. Dat programma werd gemaakt door de Amerikaanse tv-kok Anthony Bourdain voor de CNN. En het gaat om aflevering 2 van seizoen 2 en die is

gemaakt in 2013. Je kunt er een groot deel van op YouTube bekijken, dat heb ik gedaan. Ik geloof dat de hele aflevering langer duurt, maar je krijgt een echte goede indruk. En Anthony Bourdain reist in deze aflevering naar Gaza. Je ziet hem dus ook die strenge grensovergang van Israël naar Gaza overgaan. Prikkelraad, echt een surrealistische omgeving. En in Gaza dompelt hij zich onder in het dagelijks leven, gaat in gesprek met mensen, eet bij gezinnen, dompelt zich onder in de cultuur. En daarna, na het maken van deze aflevering, heeft hij de wereld ook beschuldigd van wegstaren en van het onmenselijke, van het Palestijnen.

1:18:23

En ondertussen zijn we dus weer tien jaar verder. Ik las ook dat hij hard heeft moeten vechten om dit überhaupt op tv te krijgen. Ja, de CNN wilde het in eerste instantie niet. Dus juist daarom, kijk, het is echt belangrijk en het is gewoon een heel mooi kijkje in dat dagelijks leven. Linkje in de shownotes uiteraard.

VANAF HIER GEDAAN DOOR NYD

NYD Als afsluiter wil ik graag een fragment laten horen wat gisteren hard bij mij binnenkwam. Het is verdrietig, het is prachtig, het is raak. Misschien heb je het ook al lang gehoord. Ik hoop eigenlijk dat iedereen het al lang gehoord heeft. Het is een van de weinige momenten waarop ik de mens achter de Palestijn zag of hoorde in de mainstream media. Het fragment komt uit de talkshow Khalid en Sophie van 18 oktober... en aan het woord is schrijver en acteur Ramsey Nasr:

fragment, Ramsey aan het woord

Alle gijzelaars, alle doden uit Israël en Europa, hebben hun namen gekregen. Hun familieleden en vrienden zijn gehoord hier op tv in de krant. Hun levens, dromen, idealen zijn ons bekend voor altijd. En ik vind dat terecht. Wel heb ik een vraag. Hebben Palestijnse levens eenzelfde waarde voor ons? Kennen wij ook de namen van hun dode baby's, hun vernederde grootouders en vermoorde kinderen? Kennen wij hun individuele dromen, vrienden, schoolrapporten. Palestijnse levens worden doorgaans per aantal genoemd. 48 doden, 1200 gewonden, geen namen maar nummers. En dit geeft aan hoe wij ons mededogen verdelen. Want ook Palestijnen worden levend verbrand. Ook Palestijnse dorpen kennen pogroms, uitgevoerd door Israëli's. Palestijnse kinderen worden gemarteld, zitten jaren gevangen zonder aanklacht of hulp. En dit gebeurt generatie op generatie al meer dan 75 jaar. En misschien zijn we daardoor immuun geworden, zijn voor ons geen

*mensen. Het is verzameld leed. Houdt het dan nooit op? Maar voor mij is het familie. En ook ik denk, houdt het dan nooit op. Alleen heb ik het over de blinde steun aan een voor mij overduidelijk systeem van apartheid en etnische zuivering. Premier Rutte zei na de Hamas-aanslagen: we hebben niet zo heel vaak meegemaakt dat dit conflict zich richt op heel gewone mensen. Kennelijk ziet hij Palestijnen niet als gewone mensen. Maar ze zijn er. Wij bestaan. Het piepkleine Gaza telt 2,2 miljoen inwoners. Bijna de helft van hen is nog een kind. Van alle kinderen in Gaza is 80% gediagnosticeerd als depressief. Vragen wij ons ooit af wat zij dromen? Israël zegt tegen 2 miljoen wanhopige burgers dat ze in één dag allemaal naar het zuiden moeten gaan, zagezegd voor hun veiligheid. En daarna bombardeert Israël deze vluchtelingen in het zuiden. Israël geeft hele ziekenhuizen de tip te verkassen omdat het noorden zal worden weggevaagd. Maar hoe? Hoe kunnen zieken en gewonden, gekluisterd aan medische apparatuur weg uit de ziekenhuizen. Bejaarden, zieken, gehandicapten, de zwaksten. Zij blijven dus achter en gaan hun lot tegemoet. Gisteravond aanschouwden wij zo'n lot. Een overvol ziekenhuis in Gaza stad werd getroffen. En ik bekeek de beelden en ik zag een man rondlopend met een plastic tasje. Hij hield het voor zich uit boven de menigte alsof het een kostbaar brood bevatte. Het was geen brood. In het doorschijnende tasje zaten de restjes vlees en botten van zijn kinderen. En ik ben gaan zitten en ik heb gejannt als een dier. Er is iets mis met de menselijkheid, die van onszelf en van een ieder die toekijkt en niet ingrijpt. Eén wens heb ik nog, want dromen bestaan niet in deze hel, dat iemand van de honderdduizenden Palestijnse vluchtelingen, doden en gewonden, de namen zal noteren en dan avond na avond hun familieleden zal interviewen op nationale televisie. Dit komt neer op talloze tv-uitzendingen. Het zou absurd zijn, maar wel eerlijk. *APPLAUS vanuit de tv-studio**

EINDTUNE

NYD Dit was aflevering 154. Heel veel dank aan Esha, Safae en Hannah. Shownotes vind je op damnhoney.nl/aflevering-154. En in de loop van de week verschijnt daar ook het transcript

ML Lucas de Gier, Liesbeth Smit. BEDANKT. En nog even extra bedankt Daniël van de Poppe en Spraakmaker Media, zonder jullie was het niet gelukt om drie verschillende mensen in drie verschillende landen aan het woord te laten in deze aflevering

NYD Bedankt lieve transcripters: Marleen, Marlou, Marloes, Elise, Evq, Sjoera, Barbara, Joan, Fenna, Sabine, Meike, Dirk, Laura, Lisanne, Rivka, Sabine en Hannah.

ML dat was 'm voor deze week, tune volgende week weer in voor een nieuwe aflevering

NYD of niet

ML Zelf weten!